

РЕЦЕНЗІЯ

доктора філософії, доцента, доцента кафедри управління проєктами
Київського національного університету будівництва і архітектури

Заприводи Аліни Анатоліївни

на дисертаційну роботу **Лобка Євгена Анатолійовича**

на тему «Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту у турбулентному оточенні», представлену на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 – «Менеджмент»

Детальний аналіз дисертаційної роботи Євгена Анатолійовича Лобка та його наукових публікацій дозволяє зробити висновок про актуальність, наукову новизну, теоретичну обґрунтованість і практичну значущість отриманих результатів, а також надати загальну позитивну оцінку виконаному дослідженню.

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Сучасні умови функціонування організацій та реалізації проєктів характеризуються високою динамічністю, невизначеністю, швидкою зміною технологічних, економічних і соціальних факторів. Особливої гостроти ці проблеми набувають в Україні в умовах повномасштабної війни, обмеженості ресурсів, руйнування інфраструктури, трансформації бізнес-моделей та необхідності прискореного відновлення економіки.

За таких умов традиційні підходи до управління інноваційними проєктами не завжди забезпечують необхідний рівень адаптивності та оперативності прийняття управлінських рішень. Водночас стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту формує нові можливості для прогнозування ризиків, аналізу великих масивів даних, оптимізації ресурсів, підтримки прийняття рішень та створення інноваційних продуктів.

Дисертаційна робота Лобка Євгена Анатолійовича присвячена комплексному дослідженню менеджменту інноваційних проєктів та

продуктів на основі застосувань штучного інтелекту в умовах турбулентного оточення. Особливої актуальності дослідженню надає використання концепції BANI-оточення для врахування крихкості, тривожності, нелінійності та незрозумілості сучасного середовища реалізації інноваційних проєктів.

Тема дисертації безпосередньо пов'язана з проблематикою цифрової трансформації, розвитку інноваційного менеджменту та формування нових підходів до управління проєктами в умовах невизначеності.

Отже, актуальність обраної теми не викликає сумнівів, а проведене дослідження має як теоретичне, так і практичне значення для розвитку сучасного менеджменту інноваційних проєктів.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації Лобка Євгена Анатолійовича, характеризуються належним рівнем обґрунтованості та логічною послідовністю.

Обґрунтованість результатів забезпечується системним аналізом сучасних методологій управління інноваційними проєктами та продуктами, використанням методів аналізу і синтезу, структурного аналізу, моделювання, математичного та когнітивного моделювання, а також застосуванням теоретичних положень сучасного менеджменту інновацій та штучного інтелекту.

Важливою складовою дисертаційного дослідження є розроблення концептуальної моделі менеджменту інноваційних проєктів та продуктів, яка враховує зовнішнє і внутрішнє оточення проєкту, ланцюги створення цінності та можливості використання штучного інтелекту.

Значущим науковим результатом є побудова математичної моделі управління інноваційними проєктами із застосуванням штучного інтелекту в умовах BANI-оточення. Автор також розглядає питання управління

ризиками та можливостями, їх кількісної оцінки, оптимізації ресурсів і максимізації цінності проєкту.

Достовірність отриманих результатів додатково підтверджується їх практичною апробацією.

Таким чином, поставлені в роботі завдання мають логічний зв'язок із метою дослідження, а сформульовані висновки відповідають змісту проведеного дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертаційної роботи Лобка Євгена Анатолійовича полягає у розробленні та розвитку науково-методичних засад менеджменту інноваційних проєктів та продуктів із застосуванням штучного інтелекту в умовах турбулентного оточення.

До найбільш вагомих результатів наукової новизни належать:

вперше:

- запропоновано концептуальну модель менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі ланцюгів цінностей у турбулентному оточенні, яка враховує зовнішнє і внутрішнє оточення інноваційних проєктів та можливості застосування штучного інтелекту;

- побудовано математичну модель управління інноваційними проєктами, спрямовану на максимізацію цінності при застосуванні штучного інтелекту в умовах BANI-оточення;

удосконалено:

- модель управління ризиками та можливостями, яка забезпечує кількісне оцінювання їх впливу, оптимізацію використання ресурсів та врахування турбулентності середовища шляхом коригування відповідних ймовірностей;

дістали подальшого розвитку:

- модель та метод оцінювання креативності мультимодального штучного інтелекту в турбулентних умовах із використанням гібридного підходу, що поєднує обчислювальні метрики, людське оцінювання та характеристики адаптивності.

Зазначені результати відповідають заявленій меті та завданням дисертації і становлять внесок у розвиток методології менеджменту інноваційних проєктів.

Практичне значення отриманих результатів

Практичне значення дисертації Лобка Євгена Анатолійовича визначається можливістю використання розроблених моделей, методів та рекомендацій у процесах управління інноваційними проєктами та продуктами в умовах невизначеності. Запропонований автором інструментарій може бути використаний для підтримки управлінських рішень, оцінювання ризиків і можливостей, оптимізації ресурсів, аналізу цінності інноваційних продуктів та підвищення адаптивності проєктів. Практична спрямованість роботи є однією з її суттєвих переваг, оскільки результати дослідження орієнтовані не лише на розвиток теоретичних положень, а й на їх використання у реальних проєктних середовищах. Розроблена математична модель систематичного підходу створює можливості для кількісного аналізу та оптимізації процесів створення інноваційних проєктів і продуктів на основі ШІ, а обґрунтована система метрик та індикаторів забезпечує оцінювання їх результативності. Практична цінність запропонованих рішень підтверджується їх апробацією на прикладах удосконалення освітньої програми «Штучний інтелект. Когнітивні технології» у КНУБА, оцінювання менеджменту інноваційних проєктів для логістичної компанії та розроблення ІТ-супроводу відновлення міста Буча. Застосування запропонованих моделей і методів сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень, ефективнішому використанню ресурсів, своєчасному реагуванню на зміни турбулентного

оточення та формуванню передумов для підвищення конкурентоспроможності організацій. Результати дослідження можуть бути використані українськими компаніями для формування стратегій розвитку інноваційного підприємництва, підвищення ефективності управління інноваційними проєктами та продуктами на внутрішньому і міжнародному ринках.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях

Основні результати дисертаційної роботи викладено та опубліковано в 10 друкованих наукових працях, з них: 5 – у фахових збірниках наукових праць України, 2 – у міжнародному журналі, індексованому в базі даних Scopus, 3 – тези у збірниках матеріалів наукових міжнародних конференцій.

Тематика опублікованих праць відповідає змісту дисертаційного дослідження та відображає його основні наукові результати, зокрема питання системного підходу до створення інноваційних проєктів і продуктів на основі ІІІ, оцінювання креативності мультимодальних систем ІІІ, готовності команд до успішного управління проєктами, управління інноваційними проєктами в умовах цифровізації та турбулентного оточення.

Вважаю, що рівень публікаційної активності здобувача є достатнім для представлення основних результатів дисертаційного дослідження.

Оцінка змісту, стилю та мови дисертації, її завершеності та оформлення

Представлена на рецензію дисертаційна робота написана українською мовою та оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Дисертаційна робота Лобка Євгена Анатолійовича має логічну структуру та складається зі вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків.

У першому розділі проведено аналіз методологій управління інноваційними проєктами та продуктами.

У другому розділі сформовано концептуальні та математичні засади управління інноваційними проєктами та продуктами в турбулентному середовищі. Окрему увагу приділено BANI-оточенню, життєвому циклу інноваційного продукту та використанню ІІІ для вирішення управлінських проблем.

Третій розділ присвячено методам менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі ІІІ, моделюванню ризиків і можливостей та дослідженню креативності менеджменту із застосуванням штучного інтелекту.

Четвертий розділ має виражену практичну спрямованість та містить результати апробації запропонованих моделей і методів на конкретних проєктах.

Загалом робота написана українською мовою, має науковий стиль викладення, достатню структурованість та завершеність.

Структура та зміст роботи. Дисертаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, додатків та списку використаних літературних джерел у межах розділів. Повний обсяг дисертації становить 143 сторінок друкованого тексту, обсяг основного матеріалу – 139. Матеріал дисертації містить 6 рисунків та 25 таблиць. Загальний список використаних джерел становить 101 найменування. Додаток подано на 1 сторінці.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Оцінюючи дисертаційну роботу Лобка Євгена Анатолійовича, вважаю за необхідне висловити окремі зауваження та побажання, які мають переважно дискусійний і рекомендаційний характер:

1. У дисертації значна увага приділяється застосуванню штучного інтелекту в управлінні інноваційними проєктами. Водночас доцільно було б більш детально розмежувати функції штучного інтелекту як інструменту підтримки управлінських рішень та відповідальність менеджера проєкту за остаточне управлінське рішення.

2. У математичній моделі управління інноваційними проєктами в умовах BANI-оточення окремі параметри мають значний вплив на кінцевий результат. На мою думку, перспективним напрямом подальшого розвитку роботи могло б бути проведення більш детального аналізу чутливості моделі до зміни ключових параметрів турбулентності та невизначеності.

3. У частині, присвяченій оцінюванню креативності мультимодального ШІ, запропонований гібридний підхід поєднує кількісні та експертні оцінки. Водночас було б доцільно детальніше визначити процедури узгодження результатів різних груп оцінювання та вплив суб'єктивної складової на кінцевий показник.

4. Практичні кейси дисертації демонструють широкі можливості застосування запропонованих моделей. Разом із тим подальше дослідження могло б бути спрямоване на розширення емпіричної бази за рахунок більшої кількості проєктів різного масштабу та галузевої належності.

5. У тексті дисертації зустрічаються окремі редакційні та технічні неточності, які не мають принципового характеру та не впливають на зміст отриманих наукових результатів.

Зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи та можуть розглядатися як напрями подальшого розвитку наукових результатів автора.

Оцінка відповідності освітньо-науковій програмі підготовки

Аналіз змісту дисертаційної роботи Лобка Євгена Анатолійовича, сформульованих наукових результатів та практичної спрямованості дослідження дає підстави стверджувати, що робота відповідає напрямам освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 073 – «Менеджмент».

Дисертаційне дослідження спрямоване на вирішення актуального науково-практичного завдання у сфері управління інноваційними проєктами та продуктами, що відповідає предметній області спеціальності 073 – «Менеджмент».

Відповідність дисертації вимогам Євгена Анатолійовича на тему «Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту у турбулентному оточенні» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати.

За своїм змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним обґрунтуванням та практичним значенням дисертація відповідає вимогам, що встановлюються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – «Менеджмент».

Дотримання принципів академічної доброчесності

Дисертаційна робота є результатом самостійного наукового дослідження Лобка Євгена Анатолійовича. У роботі використано посилання на джерела, ідеї та результати інших авторів. Автором зазначено особистий внесок у наукові результати, отримані у співавторстві.

Підстав вважати, що в дисертації порушено принципи академічної доброчесності, за результатами аналізу не встановлено.

Загальний висновок про дисертаційну роботу

Узагальнення результатів проведеного аналізу дозволяє зробити висновок, що дисертаційна робота Лобка Євгена Анатолійовича на тему

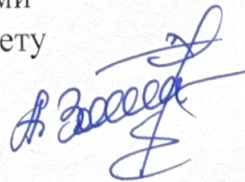
«Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту у турбулентному оточенні» є завершеним, самостійним науковим дослідженням, у якому розв'язано актуальне науково-практичне завдання щодо розвитку методологічних засад менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту в умовах турбулентного оточення.

Дисертація містить нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, характеризується актуальністю, науковою новизною, належним рівнем обґрунтованості та практичною значущістю. Зміст роботи відповідає заявленій меті та завданням дослідження, а основні результати знайшли відображення у наукових публікаціях здобувача.

Вважаю, що дисертаційна робота Лобка Євгена Анатолійовича на тему «Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту у турбулентному оточенні» відповідає встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Рецензент:

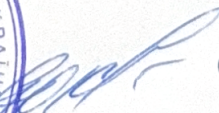
доцент кафедри управління проєктами
Київського національного університету
будівництва і архітектури
доктор філософії, доцент

Аліна ЗАПРИВОДА

Підпис А. Заприво́ди засвідчую

Проректор з наукової роботи
та інноваційного розвитку
кандидат технічних наук, доцент

Олександр КОВАЛЬЧУК